

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto Rico, 4.—Extranger, 5

L' ÚLTIM CARTUTXO

—¡Ja que ho volen, juguémnos lo tot pel tot!

CRONICA

IFIGENIA... AL LABERINTO.

No 's dirà que la ceva del *Teatre íntim* ab tanta aplicació y constancia conreada per en Gual y altres companys de modernisme no grilli y 's desarrolli bé en terrenos ben distints. De l' escenari del Lírich ha sigut felisment trasplantada á una terrassa dels Jardins del Laberinto. Al Lírich s' ostentá ab las llums de gas mitj apagadas, casi bé á las foscas: al Laberinto, al mitj del día, á plena llum. ¿Ahont la portarém en lo successiu proporcionant als *snoobs* novas é inesperadas fruicións?

Podría buscarse un drama romántich, y anarlo á representar entre las ruínas de qualsevol castell-roquer, per exemple el de Amprunyá sobre Castelldefels, dalt de una cima, que ofereix pel viatge molt grans comoditats... Després del drama romántich, podría escullirse una llegenda fantástica, prenent per escenari l' gran arch del Pont del Diable de Martorell al comensar y la penya de Caball Bernat al final... El viatge es curtet si s' efectua en globo y ab gust el realisarían, ó molt m' equivoco, 'ls espectadors partidaris de la moda novíssima de fer teatro sense teatro. O sino no tenen mes que probarho. Si la idea 'ls agrada, prénguinla que 'ls la regalo en pago de la galan invitació ab que dilluns varen obsequiar-me per anar á veure *Ifigenia...* al Laberinto.

**

Ab lo tranvía de Sant Andréu fins á la Sagrera, y desde allá á peu, porque 'l tranvía d' Horta era á dinar, vaig fer el viatge, soportant com un espartá l' esclat de un sol digne de brillar sobre la terra grega. Horta, 'l poble clássich de las bugaderas, estava com ensopit: al atravessar els carrers, eixia de las casas una forta olor d' escudella barrejada.

—¿Qué sabrá may de modernisme—pensava tot caminant amunt sempre—un poble que á pesar dels esforços de la colla de 'n Gual, menja encare escudella y carn d' olla cada día!

Per la Rambla d' Horta, vía novament oberta, tota ella vorejada de torretas burgesas, consol y orgull de cent botiguerets que á forsa d' enginy y de treball ó de pregar á Déu pels descuidats han lograt ferse torre, vaig arribar á la carretera de circunvalació, deixant á ma esquerra la suntuosa morada de recreo de un magnat, qu' era quan vivía un dels peixos grossos de la Companyia de Fransa, y home molt afortunat en las jugadas de la Bolsa. Primera mostra del *istil grech* que 'm sortia al pas.

A poca distancia vaig toparme ab un home del país, vestit de mestre de casas:

—¿Sabría dir-me per hont se va al Laberinto?—li vaig preguntar.

—Al *Labariento*—'m respongué—hi arribará, tirant amunt per la segona trencada de má dreta.

Y percibint com jo mateix, el soroll somort, llunyá, que feyan molts carruatjes al rodar per la carretera, va preguntarme:

—Escolti ¿qu' es potsé 'l sant del Sr. Marqués de Alfarrás, que hi van tants *cotxos*?

Anava á respondreli:

—No, bon home: avuy es Sant Modernisme.

Peró 'm vaig contenir, calculant que hauría hagut de donarli explicacións una mica massa llargas pera ferme entendre, si es qu' encare hagués lograt que m' entengués, ab perill de arribar á la festa á missas ditas ó á tragedia comensada, es á dir, quan ja haguessen girat el missal.

Ab pas apressurat vaig dirigir-me, donchs, al lloch de l' execució. Una rampa llarga vorejada de murs

ab festons d' eura y ombres de garrofers, una plasetta rodona, un palau de parets pintadas al fresch á primers de sigle, ab requincallas góticas y morescas: darrera del palau frondosos jardins també del gust de aquell temps, y aquí y allá relleus en marbre de assumptos mitològichs: á la dreta un laberinto de xiprer retallat, á n' al qual vaig guardarme molt de arriscarme per haver sigut lloch de perdició de moltíssimas personas, y á continuació y sobre 'l laberinto una escalinata, ab una gran balaustrada, dos templets grechs aixoplugant duas estátuas... y per fi, un envelat: aixó es lo que vaig veure.

Y confesso que l' envelat sigué lo que va xocarme mes... porque no sabía, ni may havia sentit dir que á Grecia 's fessin envelats com á las festas majors de Catalunya.

**

¡Quína desilusión! Jo 'm figurava poder veure l' espectacle colocant-me ab tot regalo á la sombra dels arbres, ó al batarell del sol á falta de sombra, y 'm vaig trobar encofurnat dintre de un enve'at ple de cadiras blancas, que s' anavan ocupant mes que depressa. No hi faltavan mes que un quants miralls, unas quantas aranyas penjadas del sostre: al fons una apoteosis de sirenas y caballs maríns, ab un devassall de garlandas de flors de paper, y á un costat el tablado dels músichs ab la cobla dels Muixíns... —Y alsa, Quimeta, agafat bé y tómbali y girali que aquest vals de socios val un' India!

Y la veritat es que de noyas macas n' hi havia un verdader esclat.

Peró no hi anavan per ballar... sino per veure la funció. Es á dir per véurela... per sentir-la. Y encare l' haguessen poguda sentir. Perque está vist: l' ideal del *Teatre íntim* consisteix en aixó: en fer teatro sense teatro: en presentar un espectacle sense que 's pujan veure 'ls actors per treballar á *peu pláy* á poca distancia de las cadiras, y en que recitin versos, sense que pujan sentir-se. Tal sembla ser l' última paraula en materia de art escénich.

Peró, ben mirat no es encare l' última, puig be podrá succehir que 'ls actors acabin per treballar per ells sols, y aixís el séu teatro resultarà completament íntim.

Aixó es lo que se 'm va ocorre al obrirse las cortinas blavas que tapavan el fons del envelat, y al presentarse com un quadro l' escena al natural del templet y dels jardins, una llenca de cel blau y un bany de sol pels alts del edifici y per la cima dels arbres. Vels hi aquí un altre element suprimit: els escenógrafos.

Va sortir Ifigenia (la Domus), y no li vaig veure mes que un tros de cap: duya 'l front embolicat ab una vena com si li haguessin fet un trench, y va recitar el primer monólech, ab tó de colegiala aplicada. No en va se l' havia après de memoria com tota l' obra, porque en lo *Teatre íntim* tampoch se gasta apuntador, y com l' actor ha de anar descapdellant lo que porta á dintre, no pot fer per fora gaires cosas, puig podría embullárseli 'l capdell, y alló sí que sería llavoras una tragedia, especialment estant l' obra escrita en versos d' onze sílabas, que com las pessas de cristall fi ab un no res se trencan.

Se presentá á continuació Arkas, que res té que veure ab el gran guitarrista del mateix apellido. Gos de presa del rey Thoas, en lloch de la guitarra, lo que polsa es el cor de Ifigenia, per veure si pot decidirla á enmaridarse ab el soberá, que s' está morint de fástich. Mes Ifigenia que 's troba á Taurida, per haver-la allí transportada Diana, y que no té altra deria que retornar al seu país, li diu que no pot ser.

Y ab mes obstinació que may ho repeteix á las mateixas barbas del rey Thoas, que ja es atreviment, puig son unas barbas colossals, estupendas, atapahidas, espantosas, de tal manera que si al rey li diuhen *bárbaro* deu ser degut á las barbas que tragina. Las barbas del rey Thoas y una especie de pinsá daurat clavat á la cima del bastó qu' empunya, es casi lo únich que tots els espectadors van veure bé.

No obstant á mí 'm semblá sentir en boca de Ifigenia 'l següent endecasílabo dirigit al rey:

—Lleveus la barba y vos veuré la cara.»

—No n' estich ben segur, pero en fí, m' ho sembla.

**

En l' acte segon, comparegueren dos nous personatjes: Pilades y Orestes. Lo primer de cara de angelet que va á la professó de Corpus, menut de cos, y que no convens quan diu que vol carregarse á coll l' estatua de Diana: el segon cama-prim, ulls esparverats y tan plé de rínxols, que si sortís al carrer, tot seguit li treurían per motiu *El rexinxolao*.

Pilades y Orestes, com á extrangers sorpresos á la Taurida, están condemnats á mort, combinantse las cosas de manera que Ifigenia, sacerdotisa de Diana, es qui ha de consumir el sacrifici.

Però ja 's guardarà de ferho, en primer lloch perque no 'n té ganas, y en segon terme perque parlant la gent s' entenen, y á copia d' explicacions y de contarse y repetir-se una serie interminable de desgracias de familia, Ifigenia y Orestes acaban per reconeixers y 's troban que son germans.

Ja desde llavoras no pensan mes qu' en tocar pipa, aixó sí, emportantse'n de passada l' estatua de Diana qu' es tota d' or, y en qualsevol casa d' empenyos de Atenas en traurán un dineral. Aixó 'ls entreté una mica, y mentres tant se descubreix el seu projecte, y com que després de tot, Ifigenia es una bona xicota, que no sab dir mentidas, y per altra part té alguna cosa que agrahir al rey barbut, al últim li conta lo que passa, donantli un disgust de mort, després d' encéndreli las sanchs; pero al fí el rey se con mou y cedeix.

Darrera de aquella gran barba hi ha realment un home de cor, un verdader calssassas... y 'ls deixa marxar.

—Salut!—diu ab tristesa despedintlos, y 's queda sol apoyant la testa sobre una columna del temple, y no sense que la barba li fassa de coixí. Per una cosa ó altra havia de servirli.

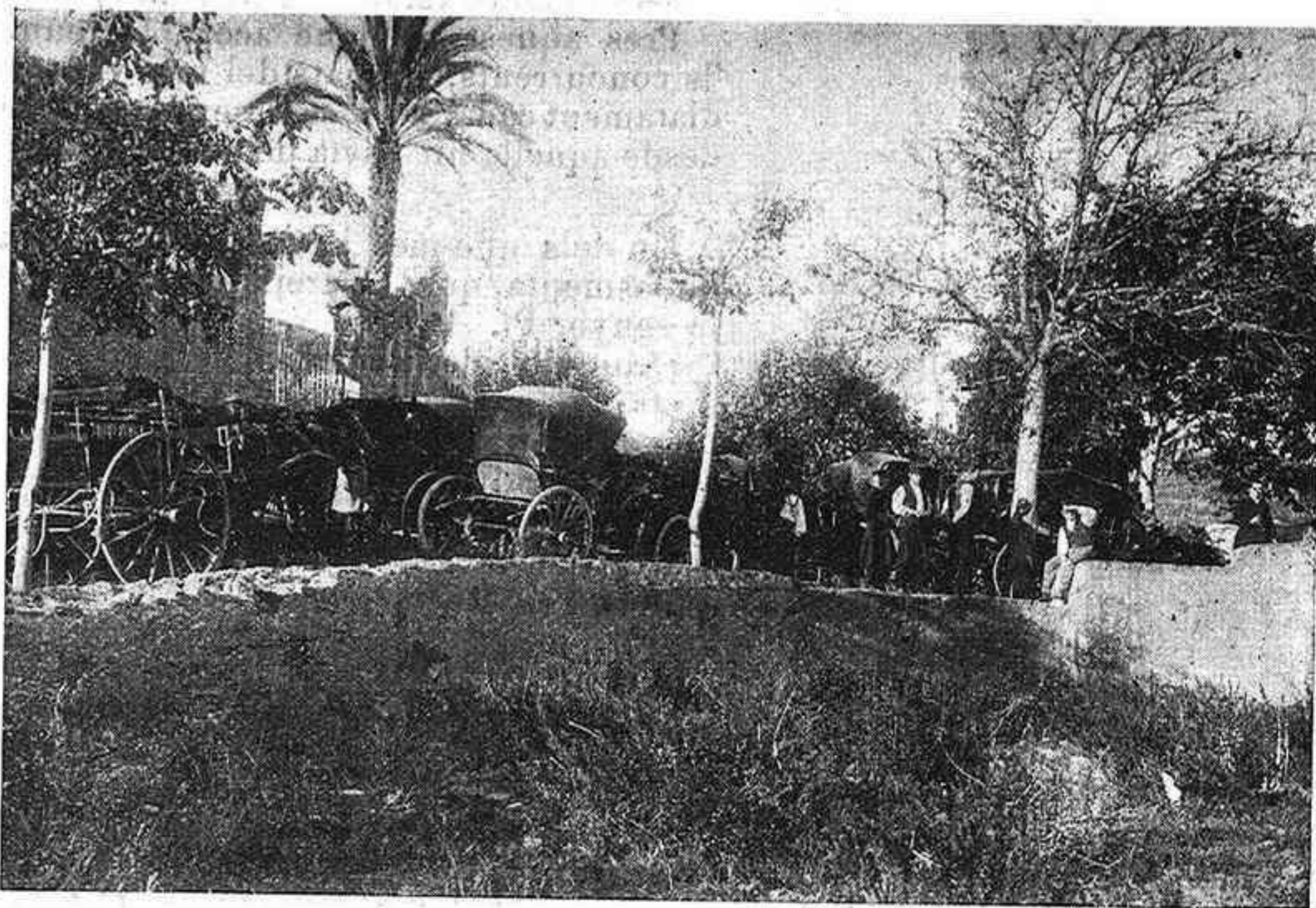
Y ab aixó s' acaba la tragedia, apaciblement, sense crims, sense derramament de sanch. *Caballos arrastrados, ninguno*.

**

Goethe va escriure aquesta obra l' any 1786. Cent dotze anys endarrera. ¡Y 'ls modernistas l' acullen per representarla!... ¡Qui 'ls entén?

Veritat es que Goethe, fins quan escriu tragedias clássicas, á imitació de alguns autors francesos de la seva época, pero ab mes talent, es *eternista*, lo qual val alguna cosa mes que ser *modernista*.

Els modernistas al fixarse en una producció tan

(Iast RUS, colabrador artistich de LA ESQUELLA)

Ifigenia al Laberinto.—L' arribada dels espectadors.

hermosa, y principalment en Maragall que l' ha traduhida ab notable fidelitat, donan probas de molt bon gust, y cap inconvenient tenim en felicitarlos per la seva inconseqüencia.

Ara si 'l seu *modernisme* no consisteix en l' obra en sí, sino en la manera de representarla, deixant á salvo sempre sa bona voluntat y 'l candor dels sbnos que 'ls alentan, creyém ab tota sinceritat que l' intent resulta molt superior á las sevas forsas.

Per la nostra part hauríam preferit una Ifigenia á qualsevol teatro, ab totas las convencions usuals, pero ab la Ristori en los seus bons temps, á una Ifigenia al Laberinto y sense la Ristori.

P. DEL O.

A JULIA....

SONET

Vols y dols, prou ho veig y m' ho assegura aquest afany que tens de no esplicarte: passar lo mar d' amor sense embarcarte deu ser lo teu desitj, y aixó m'apura.

Analisar no vulgas la ventura, puig un xasco podrias emportarte, ja que en tot del meu cor no vols fiarte condolte al menys de mí y mas penas cura.

Per un quinto m' has pres y duas quintas ja hi passat en lo mon de tonto y pobre en épocas llunyanas y distintas, y puig ab ton somris l' amor me pintas del cel de ma passió las portas obra ¡no m' agraden á mi las mitjas tintas!

A. CORTINA RIVERA

¡TRAYDOR!

—¿Quedém, donchs?...

—¡En que ningú de nosaltres gastará gas!

—¿Jurém tots cumplir lo compromís?

—¡Jurém!

—¿Y 'l que falti á la paraula empenyada?

IFIGENIA. (Sra. Domus.)

—Será considerat com traydor y expulsat del gremi.—
Pres aquest solemne acort, la reunió d' herbolaris quedá terminada y 'ls concurrents, animats del mes viu entussiasme, s' encaminaren immediatament cada hú á casa seva per comensar á preparar la iluminació que desde aquella nit havia de sustituir al gas.

Un dels que mes havia cridat—y aixó qu' entre 'ls herbolaris, á causa de la mentá, que aclareix la veu, los cridayres abundan,—havia sigut lo senyor Pí.

¡Ab quín calor s' havia disparat contra las companyías! ¡Si n' havia dit de frasses enérgicas y hasta bonicas, mes propias d' un orador de club que d' un pacífich ciudadá que 's guanya la vida venent cascalls, malvas y regalessia!

Pero, era lo qu' ell ab molta rahó havia manifestat al pendre la paraula per séptima vegada:

—Las circunstancias fan els homes, los grans perills engendran als héroes!—

Y ell se sentía capás de tornarse héroe. ¡Vaya! ¿Per qué nó? Viriato era un pastor, Massaniello un perdis, en Prim un reusench.... ¿Per qué ell, en Pí, un herbolari, no havia de poder elevarse á la mateixa altura?

—¡Que vinguin!—exclamava vermell com un pebrot.... vermell: —¡que vinguin aquest Lebon y aquesta Catalana!... Me veig' ab cor d' encararmhi ab

dotze sangoneras á la má y dils'hi sense empaig de cap classe: «O cediu á las justas pretensions dels consumidors, ó us planto aquests animals á la boca del estómach!—

Sort que 'ls companys van calmarlo una mica, fentli notar que las coaccions son contraproduhents, y que una cosa es protestar ab energia y un' altra amenassar al enemich ab animals sanguinaris. Fora! Res de violencias y sortidas de tó: oposició ferma, pero legal. Suprimir completament el gas... y esperar que las empresas arriessin velas. Aixó era lo únich práctic y factible.

—Mónica—digué 'l senyor Pí bramant al arribar á casa seva:—porta 'l petroli!

La pobra senyora se 'l mirá tota sobressaltada.

—¿Qué vas á fer, desgraciat?

—¡Porta 'l petroli 't dich!... Hem acordat prescindir del gas, y vaig' á arreglar un quinqué que ilumini 'l carrer de banda á banda. Vull sofocar á las empresas; vull que vegin que podém passar sense gas, y sense sol y sense sistema planetari.—

La senyora Mónica despenjá del quarto fosch un gran quinqueras que semblava la gabia d' un lloro y 'l presentá al seu marit.

—¿Es aixó lo que demanas?

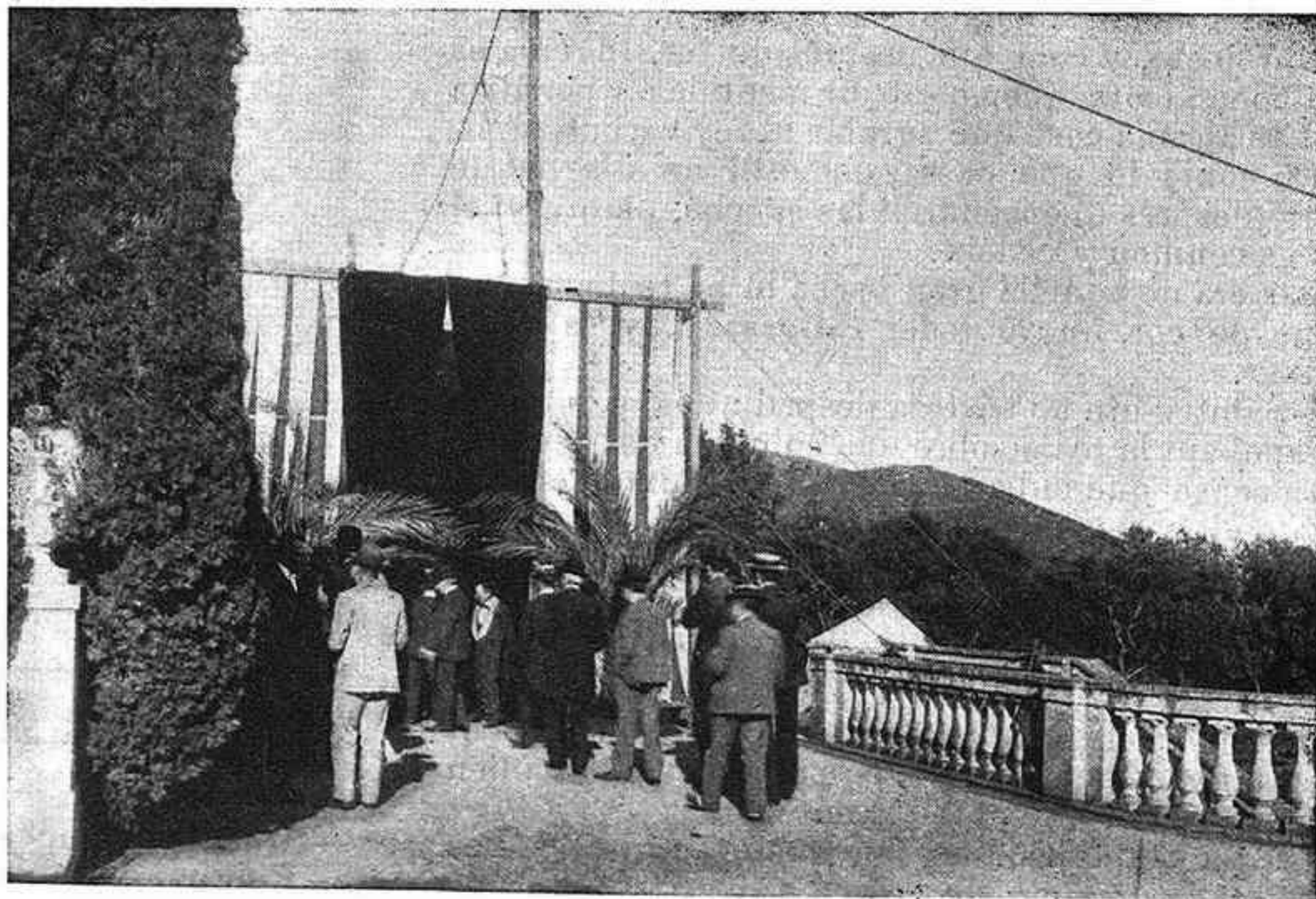
—¡Aixó mateix!... Veurás, colocat davant del lletrero de la botiga, com fa la pols á tots los fanals y fanalets del barri.—

Encaramat dalt d' una escala, lo senyor Pí passá tota la tarde arreglant lo famos quinqué. Volia que 's vejessin los aparadors, que 'l lletrero 's pogués llegir, que l' establiment quedés ben clar.

Sota 'l balcó del primer pis, resultava massa alt; entre las vidrieras, quedava massa baix. Al últim, després de mil cambis y probaturas, lo quinqué fou colocat entre un olorós grupo de romaní y espígol, y 'l senyor Pí, baixant de la escala, pogué contemplar la seva obra y exclamar radiant de satisfacció:

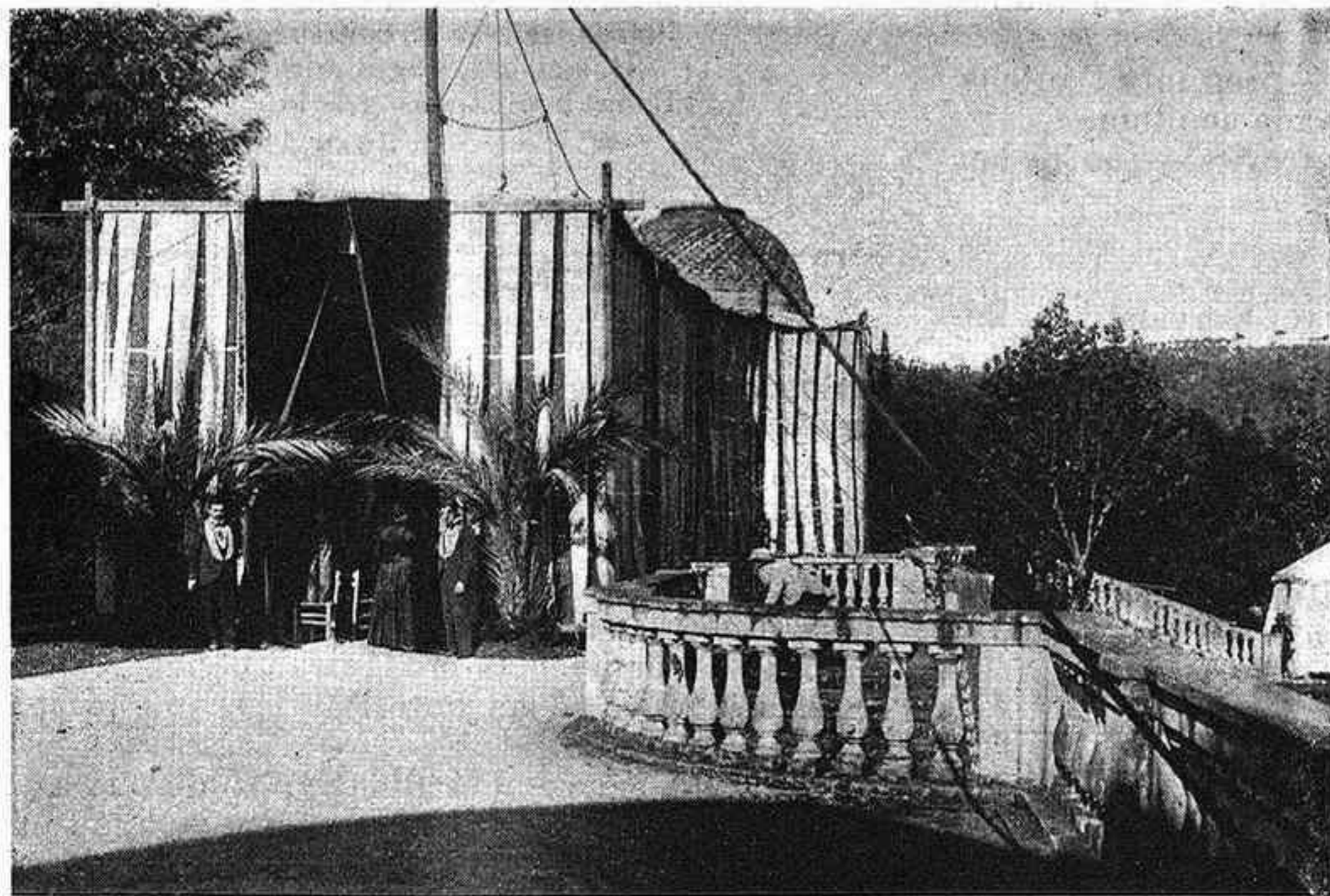

THOA. (Sr. Gimenez.)

(Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA)

Ifigenia al Laberinto.—Anant á pendre puesto

(Inst. RUS, col·laborador artístich de la ESQUELLA.)

Ifigenia al Laberinto.—El lloch de la festa.

PÍLADES. (Sr. Gual.)

ARKAS. (Sr. Vilaregut.)

(Inst. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA)
Un recó del Laberinto.

—¡La llibertat iluminant al mon!... ¡Lo quinqué iluminant las herbas medicinals!...

Y dirigintse á la seva dona:

—¡Quin efectarro quan l' encengui, eh?

—Pero l' haurás de mocar sovint—respongué ella ab senzilla naturalitat.

*
*
*

S' ha fet fosch.

Lo senyor Pí, que en la seva impaciencia troba que á aquell dia 'l sol se pon mes tart que may, puja l' escala y encén lo «quinqué de la protesta.»

No s' ha equivocat. ¡Quina claror despedeix l' endemoniat, y cóm fa aixecá 'l cap á la gent que passa!

Pero ¿qu' es aixó? L' herbolari nota ab extranyesa que 'ls transeunts, en lloch de celebrar lo seu llum, s' aturan davant de la botiga y sonriuen ab ayre maliciós.

Primer quatre, després vuyt, mes tart dotze y de mica en mica una verdadera multitut, lo carrer s' ompla de curiosos que 's miran l' establiment del senyor Pí en una actitut que dista molt de ser amistosa.

Lo pobre herbolari no sab lo que li passa. Las demás botigas ¡bé 'n tenen de quinqués mes ó menos grossos! ¿Per qué, donchs, lo seu es rebut d' aquell modo?

—¡Fora! — crida al últim una veu que surt del grupo:—¡tóra aixó d' aquí!

Romput el glas, ja ningú s' aguanta.

ORESTES. (Sr. Pujol.)

—¡Traydor!—vociferan cent bocas á un mateix temps:—¡traydor! ¡cara girat!

—¿Pero de qué us exclaméu?—pregunta l' infelís, anonadat davant de tan inesperada acullida.

—¡De qué!—fa un dels mes atrevits:—¿no 'us heu compromés á suprimir el gas?

—Y ho estich cumplint!

—¿Y aixó, donchs?—

Y cent dits indignats s' estiran, senyalant lo lletrero de la porta:

GASPAR PI, HERBOLARIO

—¿Y aquest GAS?...

—¡Teníu rahó!—fa 'l desventurat, corrent á enfilar-se á l' escala y raspant ab un ganivet la primera sílaba del seu nom:—¿está bé aixís?

PAR PI, HERBOLARIO

—¡Ara!...— crida tothom picant de mans:— ¡aaaaara!

A. MARCH.

ELLA Y JO

(Imitació)

—Donchs, mira, si jo busqués la dona que á mí m' agrada ¿sabs tú com l' esculliria? ni morena... ni molt blanca... ni molt rossa... ni molt...— Bueno ¡com jo!— Pero no tan xata ¡Ab uns ullets!—¿Com els meus? —¡Ab un nas!... ¡Fuig tarambana! ¿Has reparat com tú 'l tens? Donchs el doble llarch y ample. Y si anessim de costat amunt y avall de la Rambla lo dijous de Corpus-Christi á las quatre de la tarde, ¡Mare de Deu! ¡quin bullit fora el que allá anava á armarse! Jo més trempat qu' un rector ab lo meu vestit d' alpaca, ab lo meu bastó primet, ab lo meu barret de palla, ab un coll de quatre dits, ab una elegant corbata y ab un *Susini* á la boca llansant lo fum á bocadas presumint molt, com dihent: ¡Eh, senyoretas! ¡fixarse! ¡qu' aquí va un jove elegant, guapet y de bona estampa! Y ella... escolta, ja veurás com seria ma estimada. Més hermosa que un clavell quan son cálzer tendre esclata, més bonica que un bebé dels que dihen papa y mama, tan airosa, ab tanta sal, tan gentil, tan ben plantada... Ab un pom fet de lilás clavet entre cap y espatlla, ab dos rosas molt suaus una al mitj de cada galta, ab lo seu cabell negrós garbosament pentinada, ab lo seu brillant adrés, ab sas finas arracadas, ab lo seu pas menudet y ab una arrogant mirada com dihent al sexo débil: ¡Eh, jovent, no apresurarse

si ab mí voleu contemplar juntas las tres circunstancias!

Si, senyors, vagin mirant: Bona, bonica y ab gracia!

JOAN ANGEL TORNÉ.

TEMPS PERDUT

Sorprés, prodigiosament sorprés, lleigeixo en un periódich local:

«Aburrits per las continuas molestias que tan bulliciosa diversió 'ls proporciona, alguns vehins tractan de visitar al arcalde per demanarli que prohibeixi las sardanas que ab molta freqüencia solen ballarse al ayre libre en...»

¿Han vist ocurrencia mes estrambótica?

¡Anar á trobar á las autoritats porque privin els ballés á la vía pública!...

Si alguna corporació filantrópica ofereix avuy ó demá un premi *Al candor* y aquests vehins se presentan á solicitarlo, de segur que se l' emportan. Candor com el seu no 's troba ni entre las *hijas de María*...

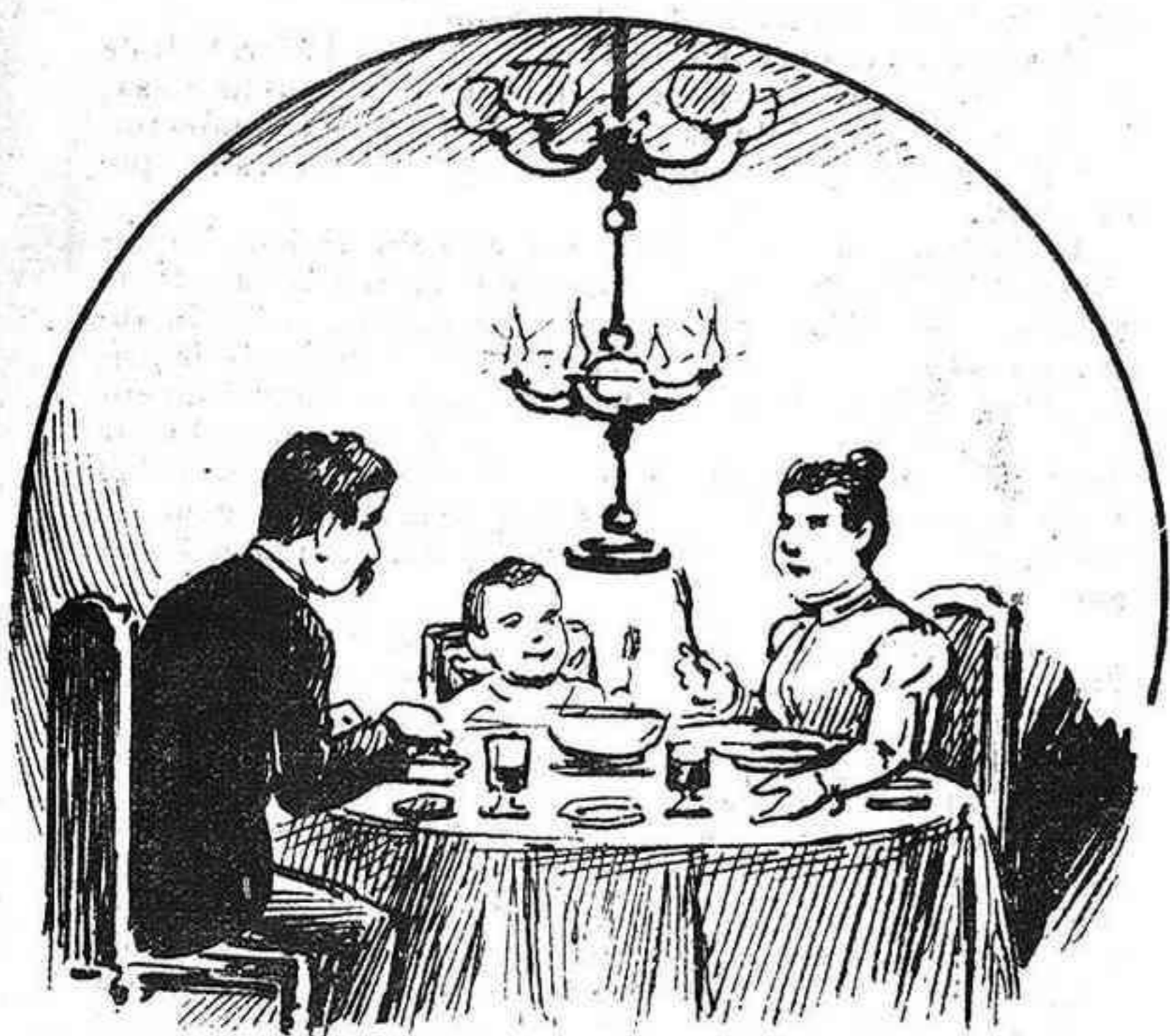
¿Quín concepte se n' han format de la vía pública aquests senyors?

VEYENT VENIR LA PEDREGADA

—Si jo tingués accions del Gas, ¡qué depressa me 'n desfaría!

LA HUELGA A DOMICILI

—Diguin lo que vulguin, aixó de la llumanera no va del tot malament.

La vía pública—tinguinho present d' aquí endavant— es de tothom.... menos del públich.

Si son cotxeros, podran vostés plantarhi 'ls vehículs, tants com vulguin y en la forma que milló 'ls quadri.

Si son cafeters podran posarhi tauletes y tamborets y fins calaixeras.

Si son cegos podran convertirla en sala de concerts, colocanhi cómodament el contrabaix, el bombo, l' arpa y tots els instruments que gastin.

Si son pobres podran exhibirhi la cama nafrada, y 'l bras serrat, y 'l peu plé d' arabescos y qualsevol altra plaga, per complicada que sigui.

Si son balladors podran organisarhi la sardana y 'l contrapás y 'ls llanseros y 'l ball de bastons.

Pero si son transeunts, no cal que 's molestin: ¡atrás! no poden passar. Ni la mel s' ha tet per la boca del ase, ni la vía pública pel públich.

¡Vehins que 's lamentan perque al davant de casa seva hi ballan diariament sardanas!....

¿Ahónt han d' anar á ballarlas, donchs? ¿A la cresta del Tibidabo?

Barcelona está montada d' aquesta manera, y 'l que no li agrada ho deixa ó se 'n va á viure al Africa.

¡No faltaria més! ¡Potser sí que pel capritxo de cent ó doscents mil vehins la gent despreocupada s' hauría de privar de fer lo que li passa pel cap!

Un venedor de romansos al so de la guitarra ¿ahónt s' ha de colocar? ¿Al mitj de la plassa de Catalunya, qu' es lloch ventilat y espayós?

No senyors: als quatre cantons del Call, en lo siti mes estret y compromés del carrer de la Boquería.

¡Aquell, aquell es el gran punt! Lo romansero se recolza á la paret, puntejant la guitarra; la dona que l' acompanya fa una mica de rotllo agitant lo plech de papers, y ala, canta que cantarás y ¿quién pide otro?... La gent s' hi apilota, escoltant embadalida; lo pas queda embussat y 'l que va depressa y 's topa ab aquell Gurugú de carn cristiana, anant á voltar per las Hortas de Sant Bertran ho te perfectament arreglat.

Que 's desenganyin los vehins que tractan de

queixarse per lo de las sardanas: la obligació de las majorías es respetar las....—anava á dir *impertinencias*—las ideas de las minorías, y aguantar y callar y pagar la contribució ab el 40 per cent de recárech.

Y si no 's volen desenganyar á las bonas, que vajan, que vajan al arcalde á parlarli de suprimir balls y saragatas públicas!

¡Veurán quín xasco se 'n portan!

¡Bonas están las nostras eminencias municipals per anar á perdre! 'l temps escoltant tonterías d' aquest género!

LO QUE HAURIA DE FER L' AJUNTAMENT

¡Arriba, guapos!
Déu l' últim pas:
¡vingan teyerás
y fóra gas!

A n' ellas no 'ls parléu sino de mataderos, consums, subastas, expropiacions y empréstits....

¿Tot lo demás?

¡Ja podéu xiular!....

MATIAS BONAFÉ.

SENS DUPTÉ

¡Si portaré en mon rostre
claras senyals
de que per tú glateixo
lo que Deu sab,
quan tothom me pregunta
si estich malalt!....

¡Si portaré en ma pensa
ton nom grabat,
y tas qualitats bellas,
y 'ls teus encants,
quant de nit ni de dia
may sé 'l que 'm faig!....

¡Si será, poncelleta
gentil del prat,
gaya flor esbotada
mon amor gran,
quan no tinch altre ditxa
que 'l teu esguart!...

¡Si per tú lo senderi
m' he trastocat....
quan oblidó als meus pares
y á mon casal....
quan no tinch altra ditxa
que 'l teu esguart....
quan de nit ni de dia
may sé 'l que 'm faig!
¡quan tothom me pregunta
si estich malalt!....

V. CARRASCA GAYÁN.

LLIBRES

FULLS DE LA VIDA

Ab aquest titol ha donat á l' estampa son últim llibre en *Santiago Rossinyol*.

Conegudas son y cada dia més admiradas las qualitats d' escriptor que distingeixen al original artista, 'l qual per donar vida á sas inspiracions, té 'l privilegi de dominar dos arts y de possehir dos instruments, el pinzell y la ploma. Y en tant íntim consorci 'ls exercita, que bé pot dirse que es tot un poeta quan pinta y un pintor inimitable quan escriu.

Fentli justicia, precisa posar son últim llibre no sols entre lo millor que ha produhit fins ara, sino també entre las joyas de més preu ab que conta la moderna literatura catalana.

Aplech varia líssim de notas é impresions, de narracions y escenas, íntimament sentidas aquellas, fidelment observadas las últimas, se distingeixen totas pel sentiment intens de qu' están impregnadas, per la suavitat y delicadesa dels tochs que no excluheixen el vigor de las pinzelladas, per la frescura y riquesa dels matisos y per una encantadora aflluencia de llenguatge tan pintoresch com admirablement armonisat, y brollat, á lo que sembla, sense esforços de las puntas de la ploma, tal com brolla fresca y cristallina l' aygua de una font pura y refrigerant, que convida á beure fins als que no tenen sed.

Trossos de vida, palpítants d' emoció sincera, y encomanadissa, saturats de certa poesia melancólica, verdadera, fonda, innata, núa de postissos, revelan la potencia de un temperament artístich dotat de una exquisita percepció y de una sensibilitat vibrant, á la vegada que l' art exquisit de un refinat, en la plenitut de son talent, y de sos medis.

Alguns dels fragments del llibre sigueren llegits la semana passada en lo saló de sessions del *Ateneo barcelonés*, davant de un concurs selecte que prodigá á son autor las més vivas demostracions d' entusiasme.

Mes com no es obra d' efectisme, sino mes bé, treball de concentració que s' expandeix per sa propia naturalesa, l' efecte individual de la lectura, sobrepuja ab colectiu, per l' atracció poderosa, per la sugestió soberana que exerceix.

Ja desde 'l prólech s' anuncia l' aplech, rich de impresions, trémul d' emoció, anegat de poética tristesa. Duas notas que constituheixen tendres recorts de l' edat infantil, precedeixen á la primera secció intitulada *Fulls de primavera*. ¡Quín contrast mes ben trobat al de la *Primavera artificial*, combinada pels francesos per obsequiar al Czar de Russia, ab la *Primavera natural* arrancada á un poble humil de la isla de Mallorca, «un poblet blanch com un cigne, ab un dosser blau per cel y una ampla mar per catifa»!

Notas de una ternura infinita son *Lo que diuhen las flors*, *Música amarga*, *Rumors de vida*, y *Claror de dintre*, aixis com *La font del Art*, es un compendi felís del credo estétich del artista y *Agrahiment* una expansió íntima de una ingenuitat encantadora.

Las dos pessas culminants dels *Fulls de primavera* son los traballs titulats *Llibertat*, narració exhuberant de amarch humorisme que té per protagonista un pobre negre, portat com un animal extrany desde América á un poble de la costa, y *El pati blau*, qu' es pel méu gust l' obra mestre de la colecció, destinada á quedar com una de las joyas de més preu de la moderna literatura catalana. Es realment, una maravella de compenetració del sentiment íntim del autor deixat en lo que descriu, ó siga en la historia de un de sos quadros més celebrats.

L' humorisme de bona lley predomina en la secció *Fulls d' istiu*. La veyém somriure ab amargura, y usar tons satírichs de gran forsa en los traballs titulats: *Una fábrica de Sans*, *Gent de bé*, *Miseria mate*, *Blanca y negre*, *La rahó á un mico*, *L' orangutan boig*; y sobre tot en *El dinar negre*, l' ápat que fan els confreres de la Pau y Caritat després de haber assistit á una execució capital. Es aquest últim un quadro de una originalitat macabra, y ab tot, arrancat com els altres, al natural.

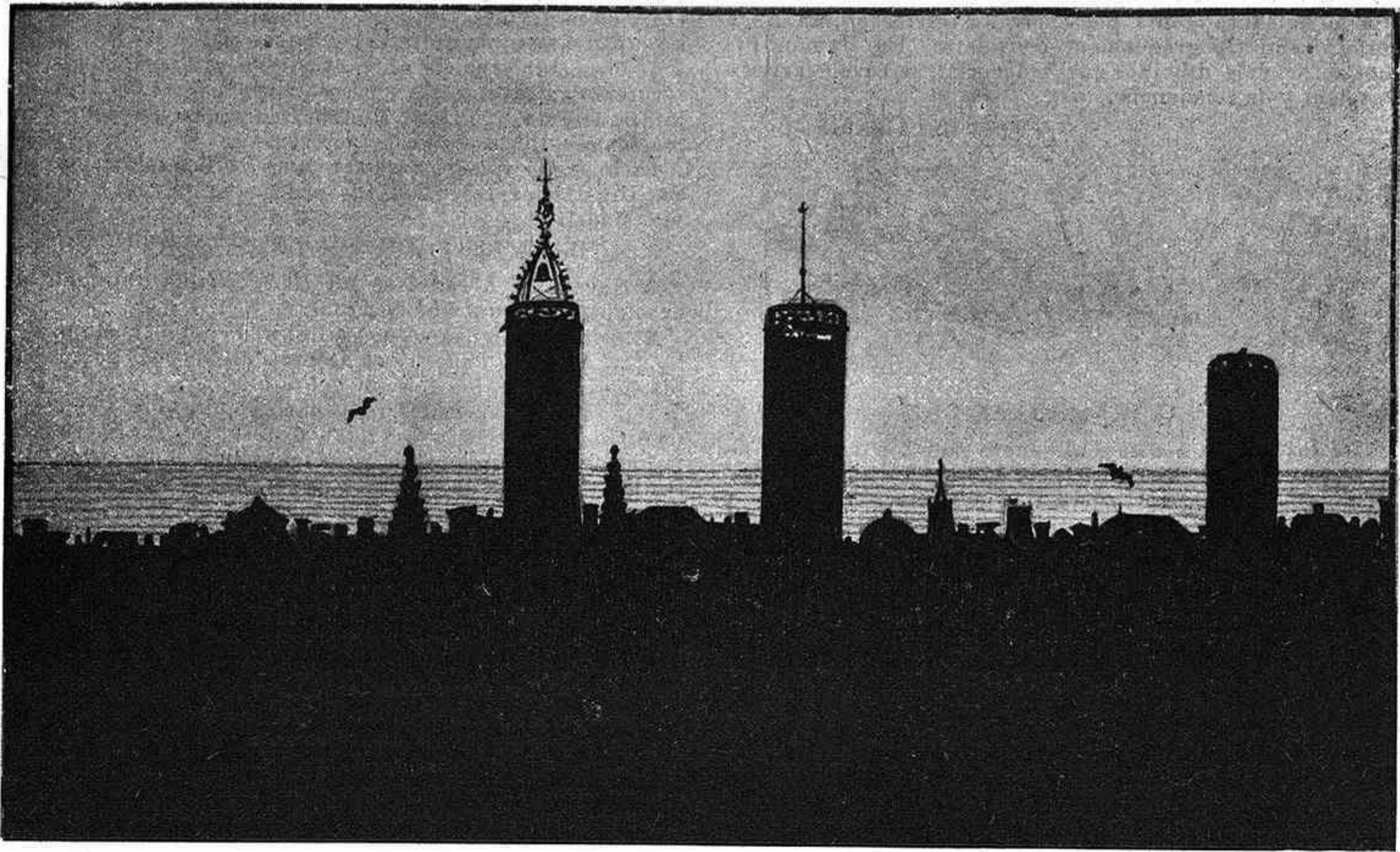
Com á notas fundament sentidas mereixen ser citadas las impresions que portan el titol de *Marina*, *Aucells de pas*, *Una hora trista*, *El nou encens*, y *Soletat nova*, y com á recorts de una gran calamitat pública, 'ls traballs titulats: *Historia de dos picaportas* y *Els Jochs Florals de Consuegra*, páginas de la intervenció que tingué l' autor en lo socorro de aquella desventurada vila manxega, flagellada per las inundacions.

En la *Tardor*, acumula un bon aplech de notas grises, tals com las tituladas *Soletat*, *Els amichs del sostre*, visió melancólica de un malalt postrat sobre 'l llit de una fonda, *Llum eterna*, *Llum freda*, *Llum apagada*, *Nocturn*, *Sorolls de quietut*, *Sensació grisa*.... En el *Benaventurat*, pinta ab tochs dignes de Velázquez la figura del beneyt del poble, y en una *Juerga trista*, un quadro andalús vist á través de un temperament, que sab capir las miserias de la vida, entre un esclat d' alegría forçada, página genial de l' Andalucía, vista y sentida per un artista catalá, refractari á certas expansions propias de aquell poble, en lo qual hi ha també moltes flors mústegas.

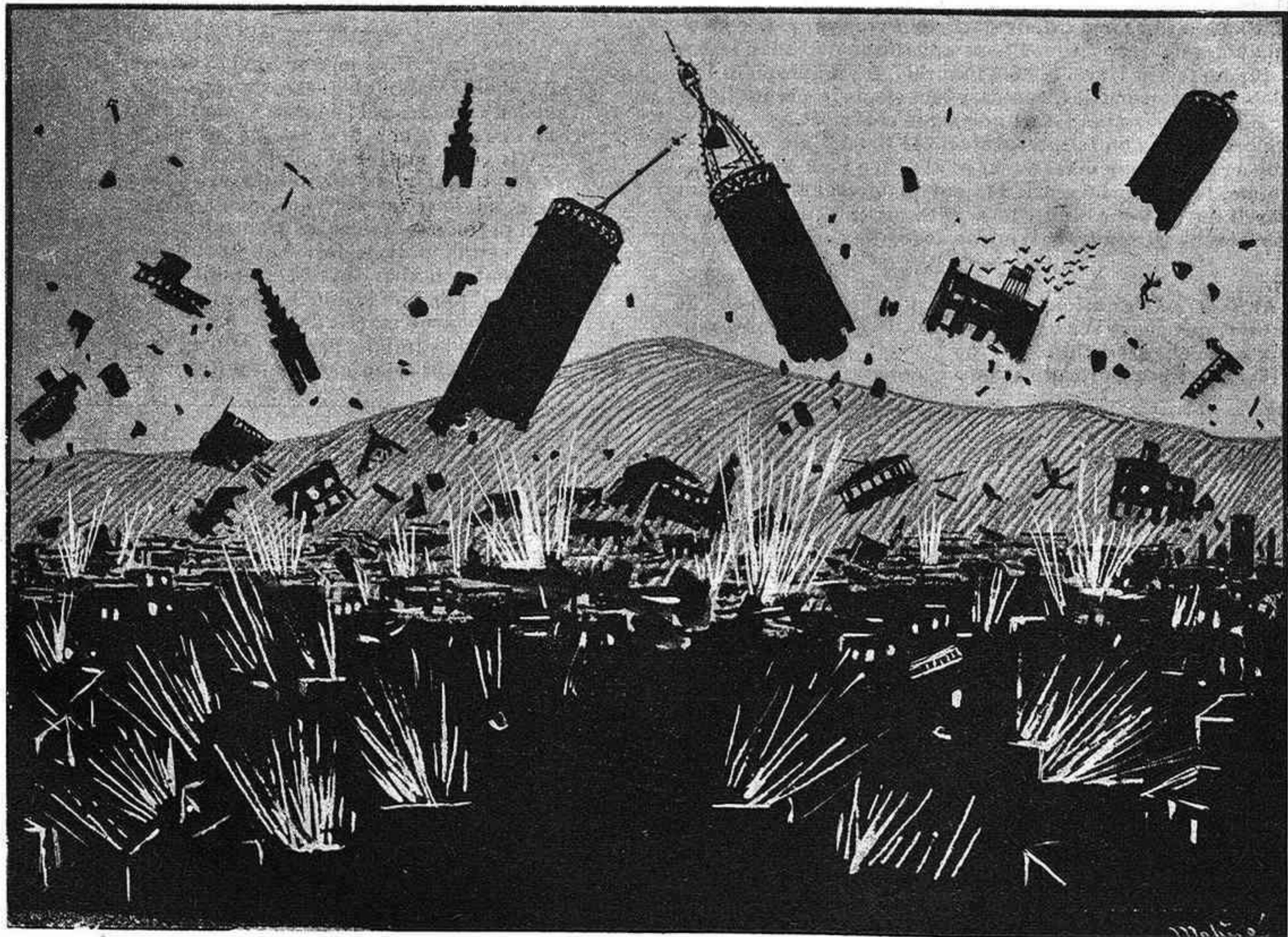
Al *Hivern*, ens transporta desde 'l primer instant á *La Casa de Paris*, fentnos paladejar pintorescos detalls de la bohemia artística. Tristesas y miserias de la gran capital ens vé á ensenyar seguidament en sos traballs titulats: *El vehi*, *Passant* y *La sala d' espera*. Els titulats *Visió rápida* y *l' Darrer viatge*, son dos notas altament sugestivas y de una impresió molt fonda; *L' amor ó la barca* y *Deixar de morir ó viure* dos anécdotas castissament catalanas y *Un somni negre* y *Un somni rosa*, dos originalísimas fantasias.

Ab la secció titulada *Darrers fulls*, termina 'l llibre y ab ella acabarà també la meva tasca, millor que de crítich de cicerone. Omplan las últimas páginas vuit impresions de carácter funerari, tan ben sentidas ó mes que las precedents. Porta una 'l titol de *Desitj*, y exressa 'l poeta 'l que sent de ser enterrat dintre de una misteriosa gruta de estaláctitas. *Contrast*, es un quadret format per dos únichs xiprers de cementiri un d' ells, el més frondós, animat per tot un poble de aucellets; *La Corona* y *Un enterro*, quadros de género vessant humorisme, *Joguinas* y *Cercant d' esma*, dos notas plenas de ternura, *Animas enamoradas* una

LA ELECTRICITAT Á BARCELONA

Devegadas farà figa
y ¡cucú! no 'ns hi veurém.

Altras cops ne darán massa
y ¡cataplúm! saltarém.

curta poesia en prosa, y *La darrera tomba* una inspiració digne de 'n Heine.

Fulls de la vida es ademés de una obra que reclama la atenció dels intel·ligents per son valor intrínsec, un llibre hermosíssim tipogràficament considerat. En Ramón Pi-hot autor dels dibuixos que 'l decoran, se revela artista de talent y de consciència.

RATA SABIA.

OBRAS NOVAS

Los dos teatros dedicats al género xich son els que 'ns ofereixen las novedats principals de la present senmana.

Cronològicament correspón el primer lloch al *Granvia* que ab la presentació de *La buena sombra* ha fet lo que 's diu un bon blanco. La lletra de l'obra es deguda als dos germans Alvarez Quintero, andalusos, que han portat á la escena un tros de vida xispejant de la seva terra. El mestre Brull ha exhornat distints passatjes de la producció ab números de música, qu' encare que ben desenvolupats, no 's distingeixen pas per la seva novedat, y poca falta hi farien si 'ls suprimissen. L'escenógrafo Sr. Chia ha aprofitat l'ocasió pera pintar tres vistosas decoracions.

La buena sombra no sobresurt per la originalitat del assumpto. Las renyinas entre una parella d' enamorats, la preparació per part de un d' ells de una escena de zelos, á fi de picar l'amor propi al altre y portarlo á reanudar las relacions interrompudas s'ha presentat en escera centenars per no dir milers de vegadas. Pero sempre queda una manera de ferho á satisfacció del públich, y aquesta manera l'han trobada ab molta frescura y expontaneitat els autors de l'obra, revelant possehir en abundancia lo que constitueix el títol de la séva producció, es á dir: *bona sombra*.

Están els tipos ben dibuixats, tenen vida propia, 's mouhen ab desembrás, y com á bons andalusos no badan la boca que no fassin riure. Xistes naturals, molt apropiats á la índole dels personatjes, son casi tots els de la producció, y per ells se determiná l' éxit que sigué complert.

Sobresortiren en la interpretació la Srta. Garcia y 'l senyor Arana de una manera especial. En quant al Sr. Riquelme, tot y reconeixentli 'l talent que posseheix voldriam véureli fer un Pepe Luis mes entremaliat, mes juvenil, mes fresch. El séu treball no 'ns acaba de convéncer.

**

Al Teatro de Catalunya han desplegat un *Mantón de Manila*, que sense ser una producció de primera forsa reuneix no pochi atractius.

Fiacró[raizoz ha imaginat un argumentet bastant teatral,

prenent peu d' ell per escriure algunas escenas briosamente versificadas. Y 'l mestre Chueca, sense presumir de haver trobat un motiu nou, fa gala una vegada mes de sa afuència y de sa garbosa facilitat, principalment en una jota ab acompanyament de guitarras y bandurrias.

L'obra sigué rebuda ab molt agrado, y 'ls principals intérpretes entre 'ls quals sobresortiren la Srta. Rodriguez, la Sra. Garcia, y 'ls Srs. Manolo Rodriguez y Anselm Fernández reculliren aplausos merescuts.

En lo segon quadro s'estrená una bonica decoració del Sr. Urgellés representant lo viaducte del carrer de Segovia (Madrid).

A TRAVÉS DELS ALTRES TEATROS

A Novedats va cantarse un *Hernani*, que obtingué un desempenyo algun tant desigual.

Sort del Sr. Blaxart que va lluhirse com de costum.

Al *Ciico Equestre* en Donetti ab els seus gossos sabis continua fent las delicias del públich.

Y ara dispensin que 'ls parli de una obreta estrenada en lo teatret de la Societat *Gedeón*, per ser la primera producció de un jove colaborador assiduo dels periódichs festius, entre ells el nostre. Ens referim al monólech titulat *Bort!* original del Sr. Surinyach Senties. Interpretat ab molt acert pel Sr. Giménez (D. Valentí), el públich va tributar al jove poeta una carinyosa ovació, que molt ha de animarlo á anar en busca de nous éxits.

PREPARATIUS

Per la nit de avuy está anunciat l'estreno á *Romea* de un nou drama catalá del Sr. D. J. Nogué, titulat *Angela*.

Y demá dissapte s'inaugura la temporada al *Principat*, posantse en escena la comedia del empresari Sr. Llanas *D. Gonzalo ó l'orgull del gech* y la pessa *Del foch á las brasas* y estrenantse 'l diálech castellá: *También la gente del pueblo...*

Lo qual tinch el gust de comunicárl'hi pera son coneixement y demés efectes oportuns.

N. N. N.

AMISTAT FI DE SIGLE

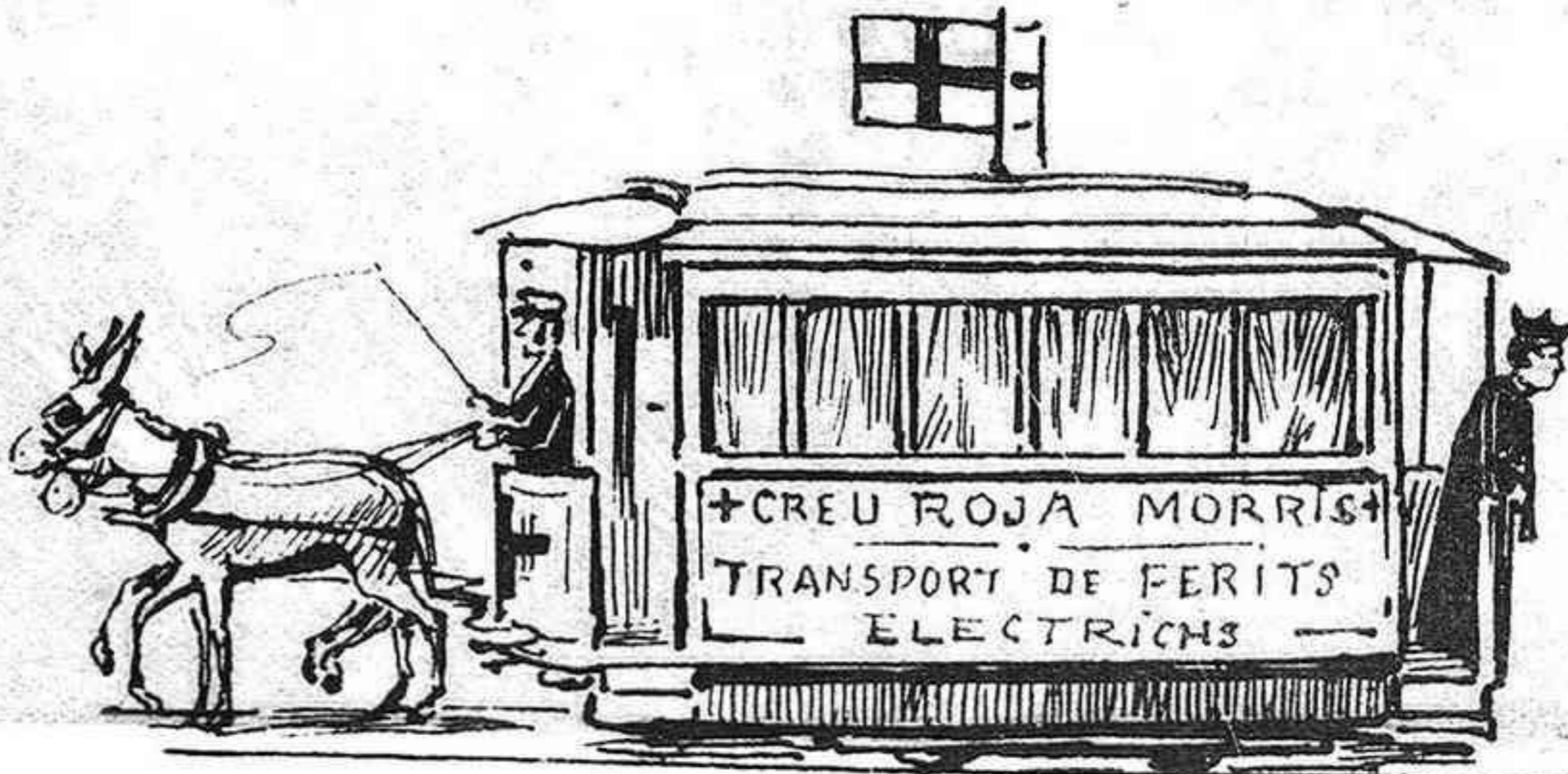
Totas las vetllas passo al pel la estona allá al café Colón ab quatre amichs: bebém, fumém, pels cólzers s'enrahona, que aixís es com s'olvidan los fatichs.

Allí ve un metje sabi, dels de talla; ve un propietari molt intei·ligent; ve un advocat xerrayre que may calla, y un periodista que té un gran talent.

M'estufo molt de ferme ab gent de ciencia, fins sent bon xich duptosa sa amistat; pera qu'ells notin, donchs, la meva ausencia haig d'estarne malalt de gravetat.

Si aquests amichs perdés ¿com ho fariés? si ab ells allí armo cada discussió

EN MORRIS PREVISOR

—Vaja, ara que vinguin desgracias. Ja tením arreglats los cotxes de la *Creu Roja*.

que molt hi goso, tant que cada dia
avants qu' ells vingan ja m' hi trobo jo.
Y ells tampoch faltan may. Quan las nou tocan
tots al poch rato van compareixent;
s' assentan á prop méu, café 'ls abocan
y la brometa en doyna va al moment.

Si algú s' enfada 's calma desseguida,
puig fém com los amichs de veritat:
molts cops ens dihém: ¿Qué fora aquesta vida
si en lo mon no existía la amistat?

Tot allí 's parla ab lo degut respecte,
tractantnos tots ab consideració;
mes ¡ay! si un marxa, cámbia ja d' aspecte
puig los neulers carrega 'l *desertó*.

—Vaya un ximple es aquest propietari
—diu l' advocat quan l' altre es al carré—
molt llustre 's dona, y era un perdulari,
que estafant á tothom va fer diner.

Aquest ens deixa al cap d' una estoneta,
y diu 'l metje, dirigintse á mí:

—Aquests critica y ¡vaya quina aleta!
si 'ls enredos que té no tenen fi—

Al cap d' un rato marxa també 'l metje,
y 'l periodista ab tó de burla diu:

—Fa temps que 'l pobre balla ab la més lletja,
no té ni un trist malalt, no sé com viu.

Jo me 'ls escolto, pro com qui sent ploure,
que per aixó serveixen los méus anys;
y del café ningú 'm veurá pas moure
fins que desapareixen los companys.

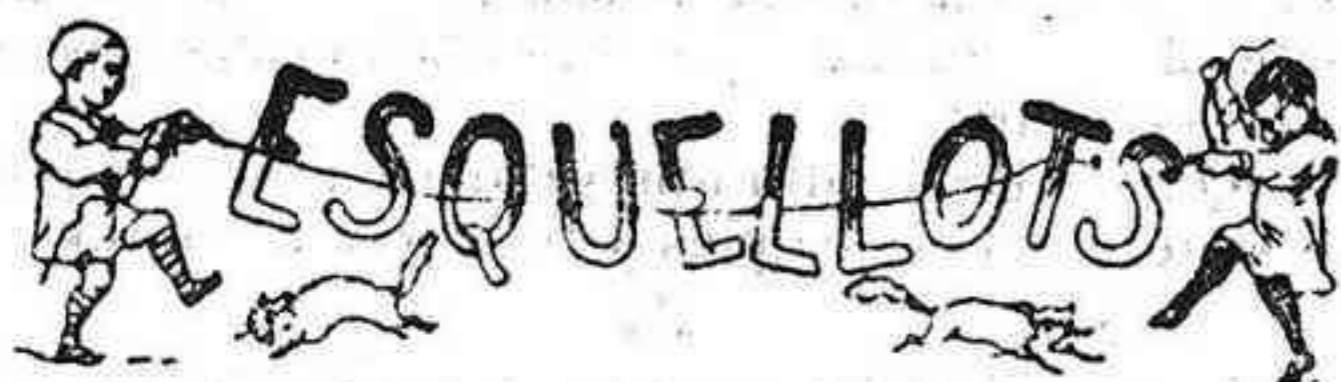
Sé de segur que si també marxava
lo menos que dirían fora aixó:

—¡Quin ximple es l' Avi! Ja li cau la baba
y encar' fa versos. ¡Deu lo fassi bó! —

Perque no ho diguin l' últim sempre 'm quedo,
que al davant meu ningú 'm criticará.
A bescantar als altres may m' hi enredo,
pero tampoch ningú se 'm rifará.

Has de tenirne com tinch jo patxorra
pera lliurarte dels amichs, lector,
que amistat de *double* es la que ara corra
puig s' ha amagat la bona igual que l' or.

L' AVI RIERA.

Progressió ascendent.

El dilluns de la senmana anterior, tancament de
metxeros.

El dilluns de la present senmana, tancament de
botigas.

Estich á veure qu' es lo que 's tancarà 'l dilluns
de la senmana próxima.

¿No podria ser que 's tanquessin las fábricas de
gas?

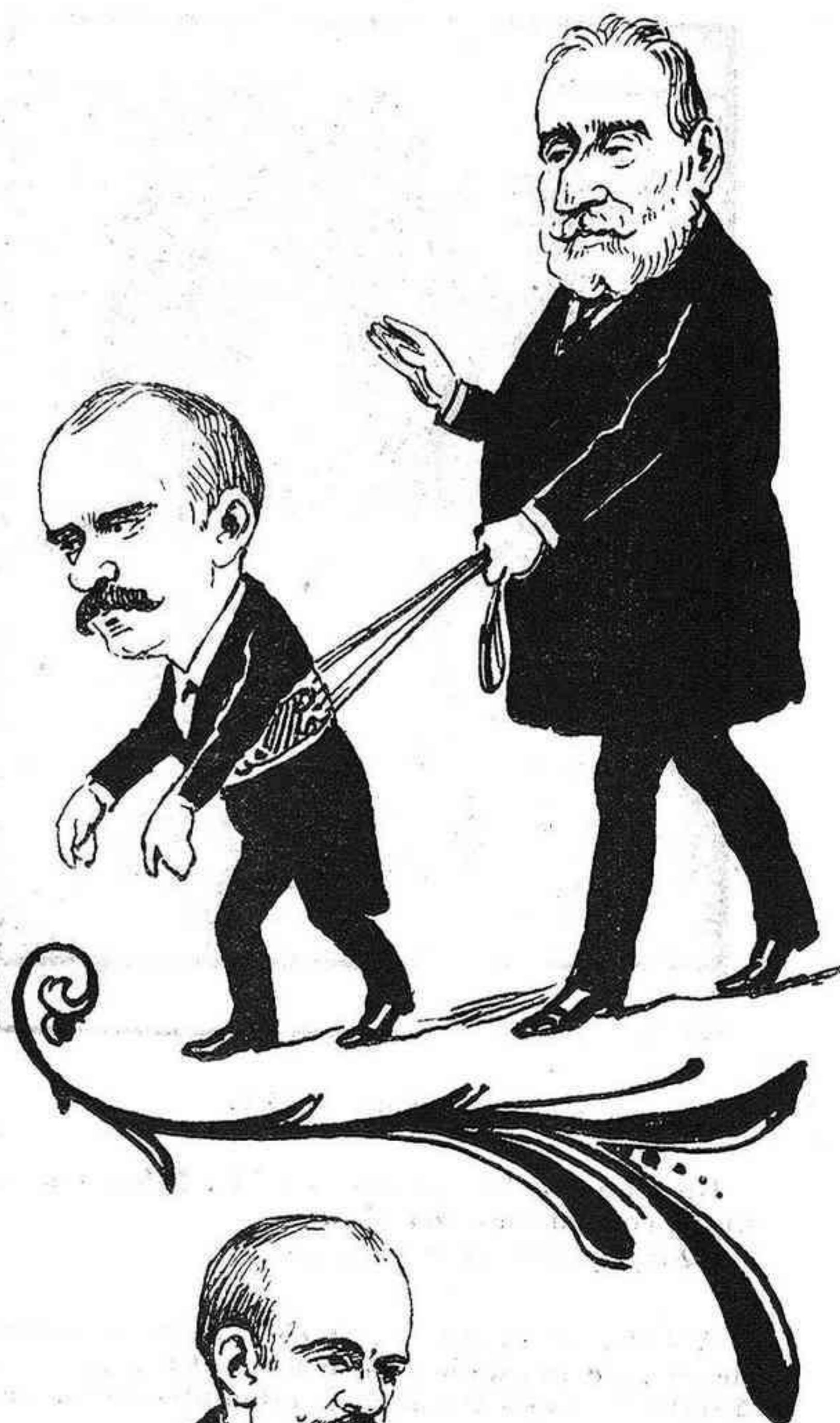
Lo tancament de tendas, á entrada de fosch, que
ha comensat á manera de protesta, podria molt ben
continuar com de costum.

Fins ara 'ls duenyos res hi perden, porque, tan-
cant tots, lo que podrian vendre als vespres, ho ve-
nen de dia, y no 'ls en resulta cap perjudici. Molt
al contrari, encare estalvian el gasto del alumbrat.

Y respecte als dependents, encare millor, porque,
un cop tancadas las botigas, quedan lliures, y po-
den emplear la vetlla instruhintse, divertintse, as-
sistint al teatro ó anantse'n á veure la xicota.

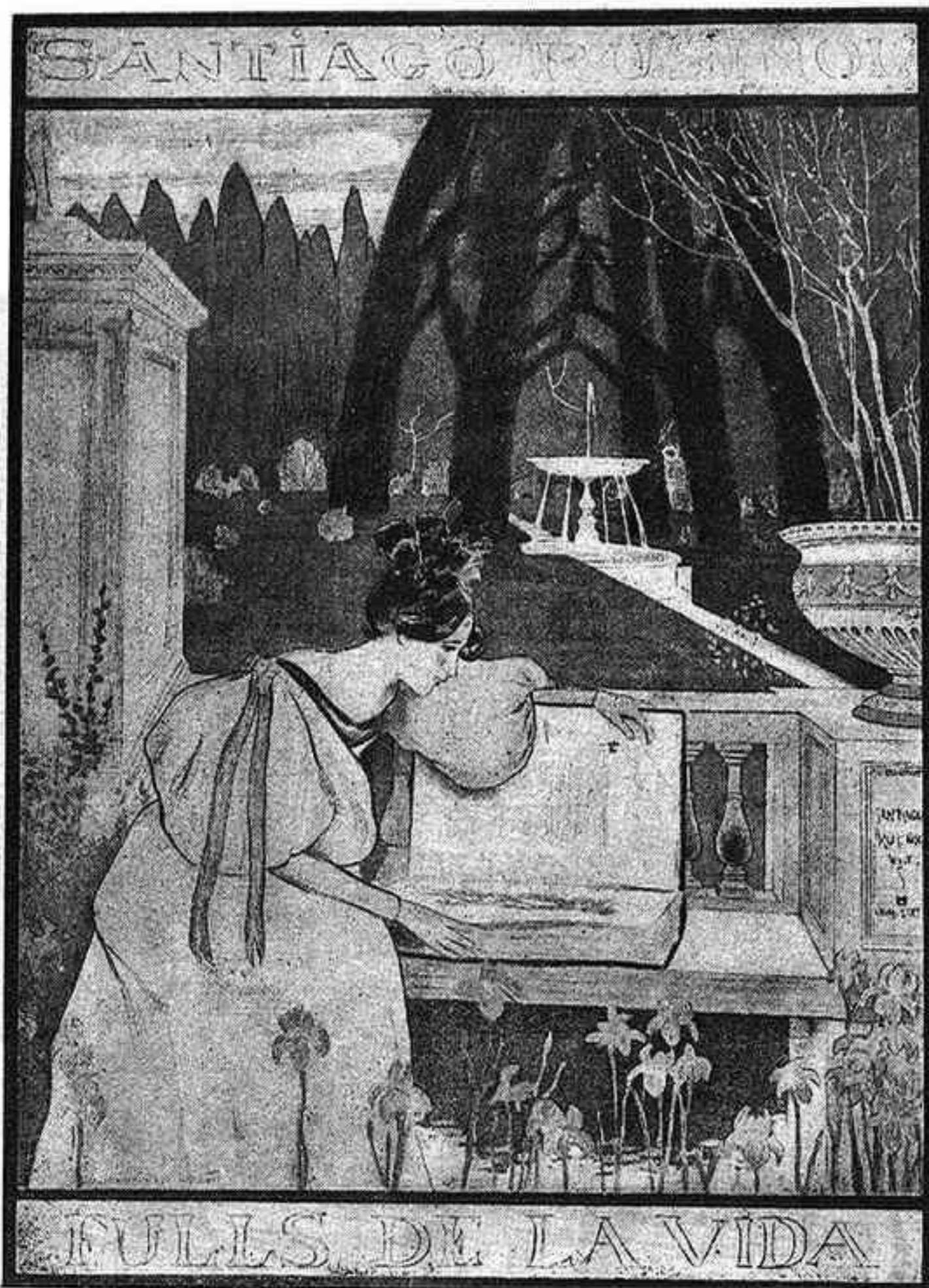
Y com aquest estat de cosas resulta sumament
cómodo pels principals interessats, res tindria d'
extrany, que las empresas de gas al pretendre se-
nyarse, s' haguessin tret els ulls.

CURS DE CRIANSA MUNICIPAL

Don Manuel va criá al Pepe,
el Pepe educá al Pagés,
y ara que tots ja son mestres,
s' ho engiponan entre 'ls tres.

L' ÚLTIM LLIBRE DE 'N RUSSINYOL

Cartell anunciador.

Un refrán adobat que dedico á Mr. Lebon y á sa digna companyera *La Catalana*:
«Quí juga ab gas se crema.»

A Valencia ha tingut fi la *huelga* dels consumidors de gas, á causa de haverse conformat las empresas á restablir els preus antichs, abstenintse de tot augment.

Vinticinç céntims de pesseta costava 'l metro cúbich y vinticinç céntims de pesseta continuarà costant.

Els gremis, donchs, han triunfat.

Y ara fassan el favor de dirme, per quin motiu las companyias de gas barceloninas no poden seguir l' exemple de las de Valencia.

¿Es que en aquella plassa 'l carbó de pedra s' adquireix mes barato que á Barcelona? No, senyors: els preus son els mateixos.

¿Es que á Valencia 'l consum de gas es superior al que s' efectúa á Barcelona? Aixó ni pensarho.

Encare hi ha un' altra circumstancia digna de ser coneguda. Una de las dos empresas valencianas pertany á Mr. Lebon, com hi pertany també una de las dos empresas barceloninas. ¿Cóm se comprén donchs que Mr. Lebon siga Mr. *Lebon* á Valencia y pretenga ser Mr. *Lemaavais* á Barcelona?

Vels'hi aquí, lectors meus, una cosa qu' es bastant rara...

Ni encenent tot el gas del gasómetro se veu ben clara.

Tot un reverendo va presentarse dimars á la Inspecció de consums, y encarantse ab lo regidor se-

nyor Escuder que allí 's trobava, va omplir-lo de insults y fins va desafiarlo.

Lo Sr. Escuder está en lo cas de acceptar el reto, nombrant sos corresponents padrins. Si considera útils els meus serveys, ja ho sab, disposí ab la seguretat complerta de que tinch de ferlo quedar bé.

Per ventilar la qüestió, buscarém un reconet á propòsit en lo Cementiri nou, y com siga que 'l senyor Escuder en sa qualitat de ofés, té al séu cárrech l' elecció d' armas, procurarém elegirne una que siga digna de son ensotanat adversari.

Res de floret, ni d' espasa, ni de pistola, y molt menos de ganivet. Tractantse de un pare capellá 'l desafio ha de ser... *á bólit*.

Los concurrents á la corrida de diumenje passat van sortir de la plassa sumament disgustats y ab moltíssima rahó.

Per quant, per primera vegada á Barcelona, en lloch de las picas reglamentarias pera castigar als toros en la primera sort, varen posarse en us una especie de llansas ab honors de xussos de sereno.

Naturalment, una vegada las bestiolas havían tastat una de aquellas caricias punxagudas se feyan enrera y no volían repetir, arribant descompostas y recelosas á las sorts de banderillas y de la mort y deslluhintse la lidia de una manera lamentable.

Las empresas que tals barbaritats consenten, no diré que sigan dignas de que las piquin ab aquellas mateixas picas, pero sí de que las hi repiquin l' esquena, á lo menos fins que 'l públich digui prou.

El gremi del *Teatre íntim* s' ha adherit al acort dels demés gremis industrials.

Y la proba es que va representar dillúns la tragedia *Ifigenia* al Laberinto, á plena llum, y prescindint en absolut del gas.

Aixó es entendre l' article, ¿veritat?

El xiste de *La buena sombra*, que va fer mes efecte, fins al punt de que 'l públich cridés als autors al escenari:

—«Quiera Dios—diu una gitana á Triquitraque— que se te hinchen los pies y te hagan cartero.»

—Bé y qué?—deya un carter amich méu.—Precisament sempre que hi ha molta feyna 'ls peus se 'ns inflan, y per 'xó la fem. Lo mes trist per un carter no es que se li inflin els peus, sino que li dongan las dimissorias á causa de no haverhi cartas per repartir. Els peus inflats ray... el ventre prim es lo que molesta.

Per lo tant la maledicció de la gitana, ab permís dels autors, avuy com avuy havia d' estar concebuda en los termes següents: «Quiera Dios que te hagan cartero y que el Ministro de Hacienda salga con un nuevo sello de guerra.»

Llegeixo:

«El día 2 de Noviembre se reunirá para constituirse la Diputación provincial, bajo la presidencia del gobernador civil.»

¡El día dels Morts!... ¡La gran festa de la Casa!

Dimars devía tenir efecte la vista de la querella de injurias entaulada per nostre estimat amich don Valentí Almirall contra D. Joseph Laribal considerat per l' acusació com á responsable de una célebre campanya de difamació sostinguda contra aquell, desde las planas del *Diluvi*.

L' acte s' hagué de suspendre, pretextant el processat estar malalt.

Celebrarém moltíssim que s' alivihí, may siga si-

TENORIO JUBILAT

—¿Sabs, noya, que tens molta sal?
—No cridi, que diu que ara van á estancarla.

no perque no puga haverhi ningú que usant el llenguatge del Insensat, quan exerceix de comentarista, li apliqui aquell modisme de la terra: «*Dallonsas al llit, y diu que sua.*»

Per mes que bé podria ser que davant de las possibles resultancies de la causa, 'l processat sués de veras y *dallonsas* al llit.

....«Esa odiosa y fanfarrona *Marcha de Cádiz*...»

La frase es d' Eusebi Blasco. Fins ara no s' ha adonat lo popular escriptor de que la *Marxa sarsuclera*, que á tant bell esplet de joves ha portat al escriptor, á mes de fanfarrona era odiosa.

¿Quí, després de lo ocorregut ab las ditxosas guerras, s' atrevirá á tocarla?

Filla espúrea de una polka vienesa, de la qual es un plagi complet, va introduhirse á Espanya figurant en una sarsuela del género xich, pera convertirse en himne, propi de uns temps de decadencia y de general rebaixament.

A nosaltres may lográ engrascarnos. Artísticament es un verdader patafi, mes propi que pera fer marcar lo pas als soldats de la patria, pera

acompanyar la sortida á la plassa de una quadrilla de toreros.

Y encare de toreros d' hivern.

Los restos de Colón, definitivament serán enviats á Espanya. Ja está decidit. Tindrém, donchs, un repatriat mes, que arribará com molts altres, en los purs ossos.

Pero falta saber una cosa: ¿quins restos de Colón serán els que 'ns envían? Perque de Colóns difunts per mes que sembli mentida, n' hi ha dos: un, á la Catedral de l' Habana y l' altre á la Catedral de Santo Domingo. Per cert que á n' aquest últim, en l' actualitat, li están erigint un espléndit monument.

Queda, per tant, lo dupte de que 'ls restos de Colón que s' enviarán á Espanya, sigan els verdaders, els auténtichs... y no 'ls falsos, els apócrifos ó com si diguessim; els sevillans.

Ja veuhen á quins temps hem arribat que tot se sofisticava, fins els ossos del immortal descubridor de América!

Las bandas de música dels regiments de Almansa, Aragón y Navarra y la del batalló de cassadors de Figueras que amenisaren ab los seus acorts la Fira-concurs agrícola, per mes esforços que fassin y per mes passos que donguin no logran cobrar un ral de la cantitat que 'ls ha quedat á deure l' Ajuntament.

—Avuy no 'n tením: fassin el favor de tornar un altre día.—Aixó es lo que 'ls diuhen.

Un altre día hi tornan:—Han fet tart: els hem acabat, á las caixas no hi ha un céntim.—Aixó es lo que s' han de sentir.

Ultimament l' arcalde interí 'ls va deixar entre-

UN ÉXIT

L' obra podrá no ser bona, pero com en ella hi té gran paper la pantorrilla, ha anat bé.

OBRAS SUBVERSIVAS

—¡A la prevención! No se puede aludir para nada á las Filipinas!

veure que tant bon punt l' Ajuntament contractés un nou empréstit procuraría recordarse d' ells.

No poden queixarse 'ls directors de las citadas bandas: ells van fer música per encárrech del Ajuntament, y aquest fins ara els paga ab música.

Ab música celestial.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA. — *In-tem-pes-ti-va.*
- 2.ª ID. 2.ª — *Mó-ni-ca.*
- 3.ª ANAGRAMA. — *Cocas—Casco.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS. — *Tres personas.—EU.*
- 5.ª CONVERSA. — *Tona.*
- 6.ª GEROGLIFICH. — *Com més bisbes mes mitras.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

..... DE COLL DE DAMA!

Una xicota—filla de Gracia que vint Setembres—tot just contava, de rostre *dugas*—y bona estampa, cada any seguía—carrers y plassas venent *dos-tersa*,—pro ab tanta gracia que á molts distreya—mentres cridava: —¡qui compra figas—de coll de dama!

Era un diumenje:—com sempre, anava ab *quart faldilla*—de indiana blava,

ab cosset rosa—curtet de mànegas y espartenyetas—ab betas blancas. Aixís que arriba—prop de la Rambla del cistell, fullas—per terra escampa y aixís comensa—la seva tasca: —¡qui compra figas—de coll de dama!

Hu—car no havia—donat deu passas quan un subjecte—que feya cara de tenir quartos—y molta barra, ab *quart figura*—degué ficarse. *Dos tres* li compra—mostrantse amable y en lloch de dotze—ruborisada ni va *cinch* tretze—tot perturbantse.

El tal subjecte—la contemplava y també espléndit—volgué mostrarse, una pesseta—va darli *hu* plata del que valia—mitj ral y encare, sols que obligarli—vá, al certa manya que una d' aquellas—degué menjarsen. Ella, al deixar-lo,—segueix la marxa cridant, contenta—d' aquella ganga; —¡qui compra figas—de coll de dama!

Quan el Setembre—ja va acabantse la tal xicota—no surt de casa, no va gens *tota*—com ans anava y fins confessa—trista, á sos pares que fa alguns días—que está malalta y á faltá 's troba—l' aná á cridarne: —¡qui compra figas—de coll de dama!

Quart mare, pobra,—una mirada volia ferli—*cinch* sens tardansa, mes la xicota—va confessarse que del mal d' ella—tota la causa n' era una figa—de coll de dama.

J. STARAMSA.

II

Es aliment ma *primera*, es *segona* una vocal, tres *inversa* vegetal y tot usa la cuynera.

NEN GUARNALDA.

TRENCA-CLOSCAS

CARMETA RAMS GARRELL

Modista

Perot lo Lladre, set, Barcelona.

Formar ab las presente lletras, lo nom de *cinch* poblacions de Catalunya.

V. M. S.

CONVERSA

- Escolta Antón.
- ¿Que mana?
- Ves á cal fusté y digas ...
- Lo qu' es jo, á n' allá no hi vaig.
- ¿Perqué?
- Perque estich renyit ab el moso.
- Com se diu.
- Ja li he dit primer.

COLL TORT.

GEROGLIFICH

:: ::

E

@

K

marit?

E. ALCALÁ S.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número

COLECCIÓN DIAMANTE (Edición LÓPEZ)

Obras de los más notables escritores Nacionales y Extranjeros, publicadas en tomos de **200** páginas en 8.º menor con elegantes cubiertas en colores, distintas para cada volumen.

VAN PUBLICADOS 61 TOMOS

Acaba de salir

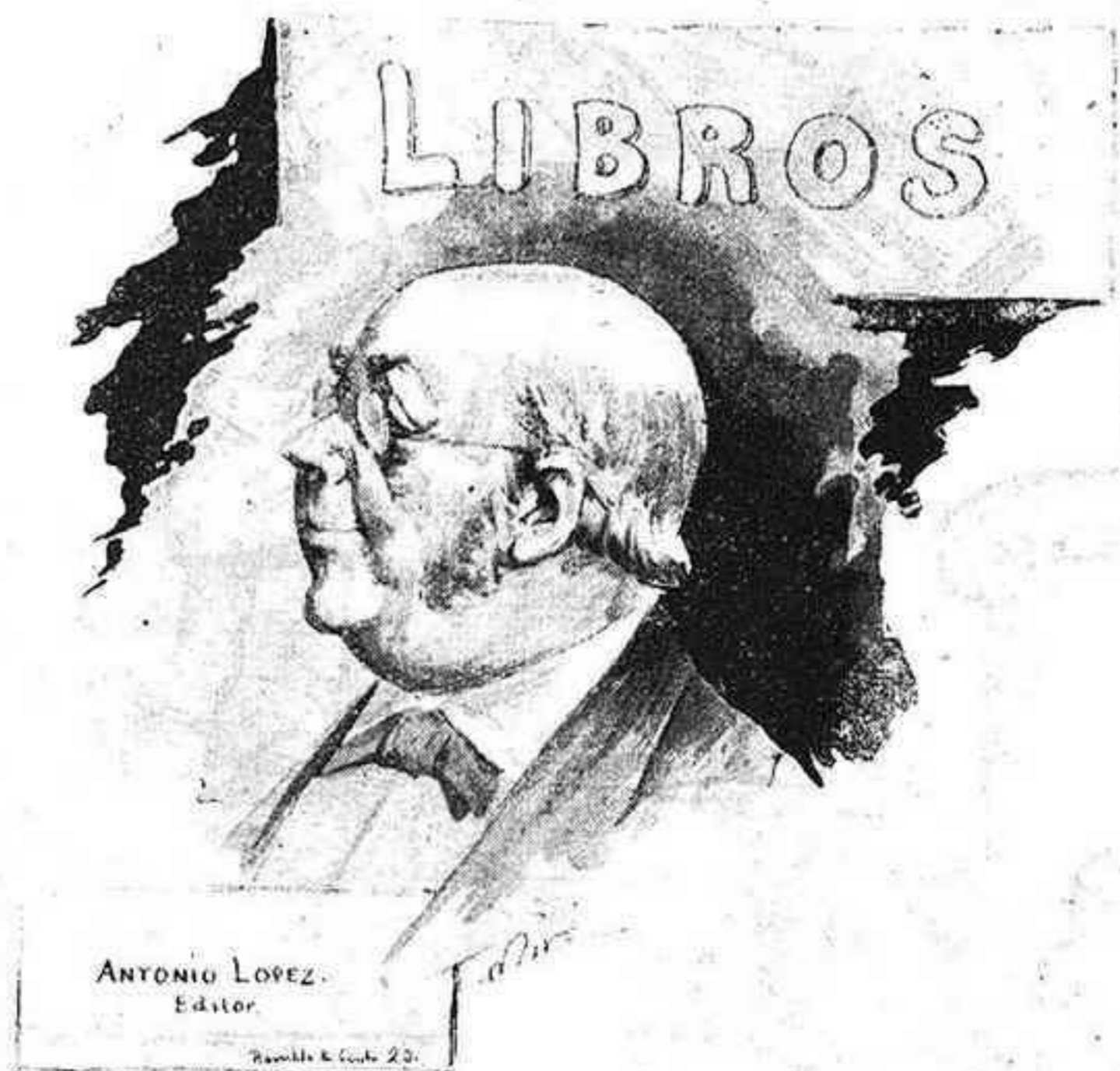
COLECCIÓN DE TIPOS

POR EL POPULARÍSIMO ESCRITOR FÉSTIVO

LUÍS TABOADA

Precio **2** reales.

Pídanse catálogos de la Colección Diamante

OBRA NOVA
DE
SANTIAGO RUSIÑOL

FULLS DE LA VIDA

DECORATS
pel notable pintor
RAMÓN PICHOT
Un magnífich tomo en quart.
Ptas. 7.

Dentro de poco verá la luz pública el
ALMANAQUE BAILLY-BAILLIERE
ó SEA

Pequeña enciclopedia popular de la vida
PRÁCTICA
Precios

En rústica 1'50 pesetas | Encuadernado Ptas. 2.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebairas.

NOVEDAD
CARTAS FINLANDEASAS
per Angel Ganivet
Un tomo 8.º Ptas. 2'50.

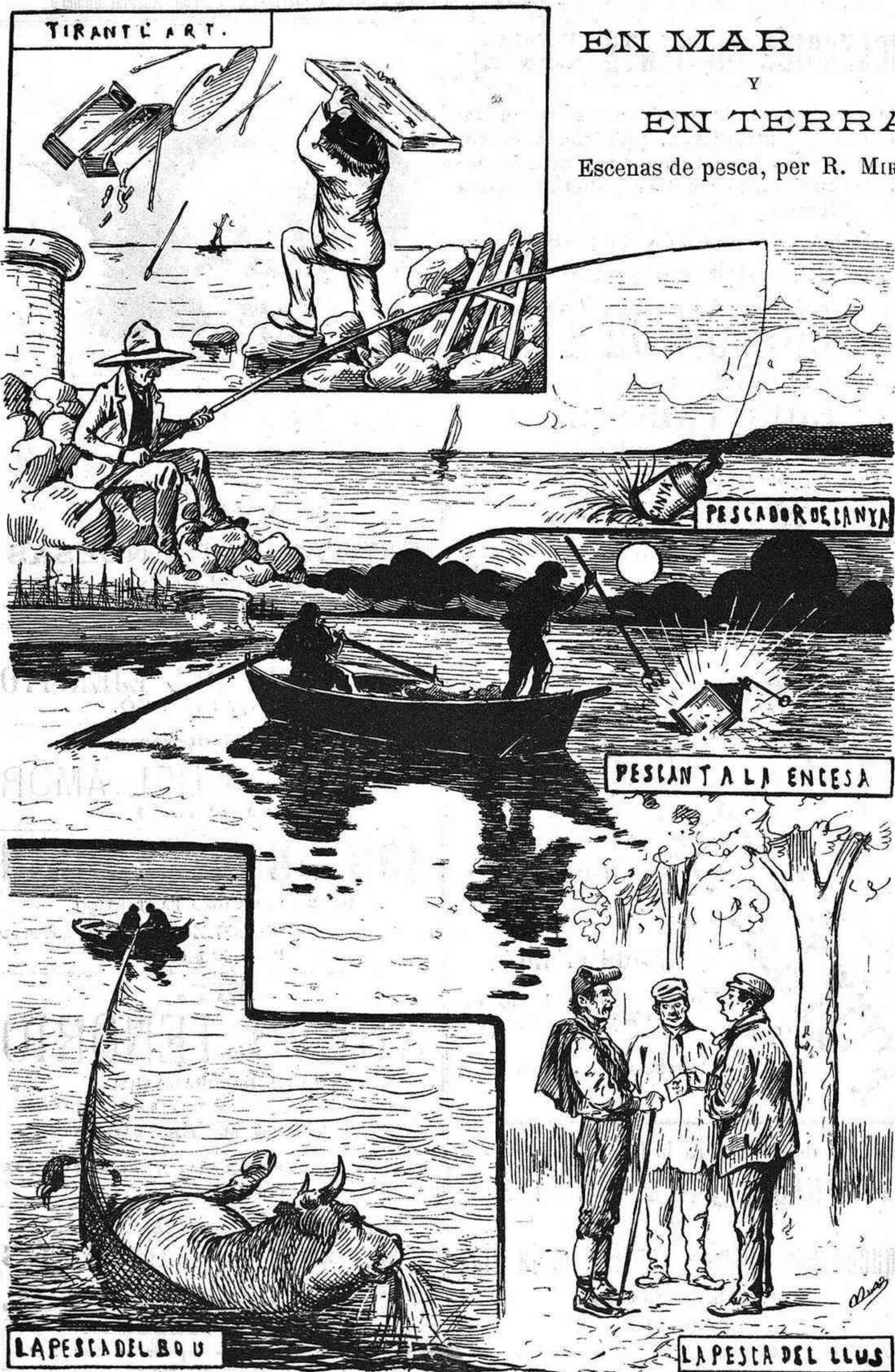
EN DEFENSA
DEL HONOR DEL EJÉRCITO
Un tomo 8.º Ptas. 1'50.

Pablo Mantegazza
FISIOLOGÍA DEL AMOR
Un tomo 8.º Ptas. 4.

DON JUAN TENORIO
DRAMA RELIGIOSO FANTÁSTICO
de D. JOSÉ ZORRILLA
Precio 2 pesetas.

EL NUEVO TENORIO
LEYENDA DRAMÁTICA
EN 7 ACTOS, EN PROSA Y VERSO, ORIGINAL DE
JOAQUÍN M.ª BARTRINA
Y Rosendo Arús y Arderiu
Precio 2 pesetas.

DICCIONARIO ESPAÑOL-FRANCÉS Y FRANCÉS-ESPAÑOL
por M. N. de TABOADA
Dos tomos encuadernados en percalina Ptas. 10.

EN MAR
Y
EN TERRA

Escenas de pesca, per R. MIRÓ

TIRANT L'ART.

PESCADOR DE CANYA

PESCA A LA ENCESA

LA PESCA DEL BOU

LA PESCA DEL LLUS

Pescar es la ocupació del género humá.